

نگاهی به زندگی نامه امام زمان، حضرت مهدی (ارواحنا فداه)

<"xml encoding="UTF-8?">

مقدمه

امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) هم نام و هم کنیه حضرت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) است. در روایات آمده است که شایسته نیست آن حضرت را با نام و کنیه، اسم ببرند تا آن گاه که خداوند به ظهورش زمین را مزین و دولتش را ظاهر گرداند. نام: محمد بن الحسن کنیه: ابوالقاسم.

القاب امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف):

مهدی، خاتم، منتظر، حجت، صاحب الامر، صاحب الزمان، قائم و خلف صالح. شیعیان در دوران غیبت صغری ایشان را «ناحیه مقدسه» لقب داده بودند. در برخی منابع بیش از 180 لقب برای امام زمان (علیه السلام) بیان شده است.

ولادت امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

وی یگانه فرزند امام عسکری (علیه السلام) یازدهمین امام شیعیان است. امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در سحرگاه نیمه شعبان 255 ق در سامرا چشم به جهان گشود و پس از پنج سال زندگی تحت سرپرستی پدر، و مادر بزرگوارشان نرجس خاتون، در سال 260 ق به دنبال شهادت حضرت عسکری (علیه السلام) - همچون حضرت عیسی (علیه السلام) و حضرت یحیی (علیه السلام) که در سنین کودکی عهده دار

نبوت شده بودند - در پنج سالگی منصب امامت شیعیان را عهده دار شدند. آن بزرگوار پس از سپری شدن دوران غیبت با تشکیل حکومت عدل جهانی احکام الهی را در سرتاسر زمین حاکمیت خواهد بخشید.

آخرین امام شیعیان در پانزدهم ماه شعبان 255 ق، علی رغم مراقبت های ویژه مأموران حکومت عباسی، در خانه امام عسکری (علیه السلام) چشم به جهان گشودند. تولد مخفیانه آن حضرت بی شباهت به تولد حضرت موسی (علیه السلام) و حضرت ابراهیم خلیل (علیه السلام) نیست. همان گونه که این دو پیامبر بزرگ الهی تحت شدیدترین تدابیر امنیتی فرعونیان و نمرودیان به اراده خداوند و به سلامت در کنار کاخ فرعون و نمرود متولد شدند، حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) نیز در حالی که جاسوسان و مأموران خلیفه عباسی تمام وقایع خانه امام یازدهم (علیه السلام) را زیر نظر داشتند، در کمال امنیت و بدون آن که دشمنان بویی ببرند، در سحرگاه روز جمعه نیمه شعبان قدم به جهان هستی گذاشتند.

سیمای امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) و ائمه اطهار (علیهم السلام) هر کدام در سخنان خود به اوصاف امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) اشاره کرده اند. حضرت امام رضا (علیه السلام) در توصیف ویژگی های چهره و سجایای اخلاقی و ویژگی های برجسته آن حضرت می فرمایند: «قائم آل محمد (عجل الله تعالی فرجه الشریف) هاله هایی از نور چهره زیبای او را احاطه کرده است رفتار معتدل و چهره شادابی دارد. از نظر ویژگی های جسمی شبیه ترین فرد به رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) است. نشانه خاص او آن است که گرچه عمر بسیار طولانی دارد، ولی از سیمای جوانی برخوردار است؛ تا آن جا که هر بیننده ای او را چهل ساله یا کمتر تصور می کند. از دیگر نشانه های او آن است که تا زمان مرگ با وجود گذشت زمان بسیار طولانی هرگز نشان پیری در چهره او دیده نخواهد شد».

حجت خداوند متعال

روزی عثمان بن سعید بن عمری به همراه حدود چهل نفر از بزرگان شیعه به حضور امام عسکری (علیه السلام) رسیدند تا درباره جانشین آن حضرت سؤال کنند و در آینده از ایجاد اختلاف در مسئله امامت جلوگیری کنند. راوی می گوید: وقتی عثمان بن سعید به حضرت عسکری (علیه السلام) گفت: آمده ایم تا درباره مطلب مهمی که شما به آن آگاه ترید از شما سؤال کنیم، حضرت عسکری (علیه السلام) فرمودند: بنشین عثمان. پس از ساعتی امام (علیه السلام) فرمودند: آیا می خواهید بگویم به چه منظوری آمده اید؟ همه گفتند: ای فرزند رسول خدا، بفرمایید. آنگاه حضرت فرمودند: آمده اید تا درباره حجت خدا و امام پس از من بپرسید. همه گفتند: آری. در این

لحظه ناگهان پسری که چهره درخشانی چون ماه داشت و از هر حیث به امام عسکری (علیه السلام) شبیه بود وارد شد. حضرت فرمودند: بعد از من پیشوای شما و جانشینم این فرزند من است. مواظب باشید پس از من در دین دچار آشفتگی نشوید...

دوران زندگی امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

دوران زندگی امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) به چهار دوره تقسیم می شود:

1) از تولد تا غیبت امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف):

امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) پس از تولد حدود پنج سال تحت سرپرستی پدر بزرگوارشان امام عسکری (علیه السلام) به صورت نیمه مخفی زندگی کردند. یکی از کارهای بسیار مهمی که حضرت امام حسن عسکری (علیه السلام) در این دوره انجام دادند این بود که امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را به بزرگان شیعه معرفی کردند تا در آینده در مسئله امامت دچار اختلاف نشوند.

2) غیبت صغری امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف):

پس از شهادت حضرت امام حسن عسکری (علیه السلام) در سال 260 ق دوره غیبت صغری آغاز شد و تا سال 329 ق ادامه پیدا کرد. در این دوره امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) از طریق چهار نائب به ادامه امور مردم می پرداختند.

3) دوره غیبت کبری امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف):

این دوران از سال 329 ق شروع شد و تا زمانی که خداوند مصلحت بدانند ادامه خواهد داشت در این دوره پاسخ

به پرسش ها و احکام مردم بر عهده نایبان عام آن حضرت است و حضرت نایب خاصی برای این دوره معرفی نکرده اند.

4) دوره حکومت امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف):

پس از ظهور، امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بر اساس احکام اسلام حکومت واحد جهانی تشکیل خواهند داد که در سایه آن سرتاسر عالم پر از عدل و داد خواهد شد.

صورت و سیرت امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

چهره و شمایل حضرت مهدی (علیه السلام) را راویان حدیث شیعی و سنی چنین نوشته اند «چهره اش گندمگون، ابروانی هلالی و کشیده، چشمانش سیاه و درشت و جذاب، شانه اش پهن، دندانهایش براق و گشاد، بینی اش کشیده و زیبا، پیشانی اش بلند و تابنده. استخوان بندی اش استوار و صخره سان، دستان و انگشت هایش درشت. گونه هایش کم گوشت و اندکی متمایل به زردی - که از بیداری شب عارض شده - بر گونه راستش خالی مشکین. عضلاتش پیچیده و محکم، موی سرش بر لاله گوش ریخته، اندامش متناسب و زیبا، هیاتش خوش منظر و رباینده، رخساره اش در هاله ای از شرم بزرگوارانه و شکوهمند غرق. قیافه اش از حشمت و شکوه رهبری سرشار. نگاهش دگرگون کننده، خروشش دریاسان، و فریادش همه گیر.» حضرت مهدی صاحب علم و حکمت بسیار است و دارنده ذخایر پیامبران است. وی نهمین امام است از نسل امام حسین (علیه السلام) اکنون از نظرها غایب است. ولی مطلق و خاتم اولیاء و وصی اوصیاء و قائد جهانی و انقلابی اکبر است. چون ظاهر شود، به کعبه تکیه کند، و پرچم پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) را در دست گیرد و دین خدا را زنده و احکام خدا را در سراسر گیتی جاری کند. و جهان را پر از عدل و داد و مهربانی کند.

حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در برابر خداوند و جلال خداوند فروتن است. خدا و عظمت خدا در وجود او متجلی است و همه هستی او را فراگرفته است. مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) عادل است و خجسته و پاکیزه. ذره ای از حق را فرو نگذارد. خداوند دین اسلام را به دست او عزیز گرداند. در حکومت او، به احدی ناراحتی نرسد مگر آنجا که حد خدایی جاری گردد. مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) حق هر حق داری را بگیرد و به او بدهد. حتی اگر حق کسی زیر دندان دیگری باشد، از زیر دندان انسان بسیار متجاوز و غاصب بیرون کشد و به صاحب حق باز گرداند. به هنگام حکومت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) حکومت جباران و مستکبران، و نفوذ سیاسی منافقان و خائنان، نابود گردد. شهر مکه - قبله مسلمین - مرکز حکومت انقلابی مهدی شود. نخستین افراد قیام او، در آن شهر گرد آیند و در آنجا به او بپیوندند... برخی به او بگروند، با

دیگران جنگ کند، و هیچ صاحب قدرتی و صاحب مرامی، باقی نماند و دیگر هیچ سیاستی و حکومتی، جز حکومت حقه و سیاست عادلانه قرآنی، در جهان جریان نیابد.

آری، چون مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قیام کند زمینی نماند، مگر آنکه در آنجا گلبانگ محمدی: اشهد ان لا اله الا الله، و اشهد ان محمدا رسول الله بلند گردد. در زمان حکومت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) به همه مردم، حکمت و علم بیاموزند، تا آنجا که زنان در خانه ها با کتاب خدا و سنت پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) قضاوت کنند. در آن روزگار، قدرت عقلی توده ها تمرکز یابد. مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) با تائید الهی، خردهای مردمان را به کمال رساند و فرزاندی در همگان پدید آورد...

مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) فریاد رسی است که خداوند او را بفرستد تا به فریاد مردم عالم برسد. در روزگار او همگان به رفاه و آسایش و وفور نعمتی بمانند دست یابند. حتی چهارپایان فراوان گردند و با دیگر جانوران، خوش و آسوده باشند. زمین گیاهان بسیار رویاند آب نهرها فراوان شود، گنج ها و دفینه های زمین و دیگر معادن استخراج گردد. در زمان مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) آتش فتنه ها و آشوب ها بیفسرد، رسم ستم و شبیخون و غارتگری برافتد و جنگ ها از میان برود. در جهان جای ویرانی نماند، مگر آنکه مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) آنجا را آباد سازد. در قضاوت ها و احکام مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و در حکومت وی، سر سوزنی ظلم و بیداد بر کسی نرود و رنجی بر دلی ننشیند. مهدی، عدالت را، همچنان که سرما و گرما وارد خانه ها شود، وارد خانه های مردمان کند و دادگری او همه جا را بگیرد.

اصحاب و یاران امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف):

1. عثمان بن سعید عمروی (متوفای سال 265 ق.).

2. محمد بن عثمان عمروی (متوفای سال 304 ق.).

3. حسین بن روح نوبختی (متوفای سال 326 ق.).

4. علی بن محمد سمري (متوفای سال 329 ق.).

این چهار تن نماینده بلافصل امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بودند که در ایام غیبت صغری، پس از شهادت امام حسن عسکری (علیه السلام)، از سال 260 تا 329، به مدت 70 سال به ترتیب، واسطه میان امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و شیعیان ایشان بودند. این چهار نفر به «نواب اربعه» مشهورند. ولی در هنگام خروج آن حضرت، 313 نفر از یارانش به او پیوسته و نخستین هسته لشکریان امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را تشکیل می دهند. علاوه بر آنان، هزاران نفر در ایام غیبت آن حضرت به این مقام ارجمند نایل شده اند که بر دیگران پنهان مانده است و پنهان خواهد ماند.

همچنین افراد بسیاری در ایام غیبت به محضرش شرفیاب گشته و از عنایاتش بهره مند شده اند که در این جا به نام برخی از آنان اشاره می گردد:

1. اسماعیل بن حسن هرقلی.

2. سید محمد بن عباس جبل عاملی.

3. سید عطوه علوی حسنی.

4. امیراسحاق استرآبادی.

5. ابوالحسین بن ابی بغل.

6. شریف عمر بن حمزه.

7. ابوراجح حمامی.

8. شیخ حر عاملی.

9. مقدس اردبیلی.

10. محمد تقی مجلسی.

11. میرزا محمد استرآبادی.

12. علامه بحر العلوم.

13. شیخ حسین آل رحیم.

14. ابوالقاسم بن ابی جلیس.

15. ابو عبدالله کندی.

16. ابو عبدالله جنیدی.

17. محمد بن محمد کلینی.

18. محمد بن ابراهیم بن مهزیار.

19. محمد بن اسحاق قمی.

20. محمد بن شاذان نیشابوری.

زامداران معاصر امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) :

امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) از زمان تولد (سال 255 هجری) تا زمان ظهور و تشکیل حکومت جهانی، با تمام حاکمان و زامداران کشورهای اسلامی و غیر اسلامی، معاصر بوده و خواهد بود؛ اما خلفای عباسی که در ایام غیبت صغرای آن حضرت بر مسلمانان حکومت راندند، عبارتند از:

1. مهتدی عباسی (255 - 256ق.).

2. معتمد عباسی (256 - 279ق.).

3. معتضد عباسی (279 - 289 ق.).

4. مکتفی عباسی (289 - 295 ق.).

5. مقتدر عباسی (295 - 320 ق.).

6. قاهر عباسی (320 - 322 ق.).

7. راضی عباسی (322 - 329 ق.).

8. متقی عباسی (329 - 333 ق.).

هنگامی که امام زمان حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) ظهور کند و قیام آزادی بخش وی فراگیر شود، برخی از سلاطین و حاکمان کشورها در برابر او تواضع نموده و سر تسلیم فرود می آورند و برخی دیگر با آن حضرت، به مقابله و منازعه بر می خیزند و پس از درگیری، متحمل شکست و اضمحلال خواهند شد و حکومت آن حضرت، از شرق تا غرب کره زمین را فرا خواهد گرفت. در این باره، روایات فراوانی از معصومین (عجل الله تعالی فرجه الشریف) نقل شده است که برای نمونه، حدیثی را از امام محمد باقر (علیه السلام) بیان می کنیم:

«عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَام) قَالَ: الْقَائِمُ مِنَّا مَنْصُورٌ بِالرُّعْبِ، مُؤَيَّدٌ بِالنَّصْرِ، تُطَوَّى لَهُ الْأَرْضُ وَتَظْهَرُ لَهُ الْكُنُوزُ وَيَبْلُغُ سُلْطَانُهُ الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَيُظْهِرُ اللَّهُ دِينَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ فَلَا يَبْقَى عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ خَرَابٌ إِلَّا عَمَّرَ وَيَنْزِلُ رُوحُ اللَّهِ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ فَيُصَلِّيَ خَلْفَهُ.»

قیام کننده از ما منصور به رعب و مؤید به نصر است. زمین از برای او در نوردیده شود و گنج های پنهان را برای او آشکار کند. سلطنت و حکومت او شرق و غرب را فرا خواهد گرفت و خداوند منان، به دست او دین خود را بر همه دیوها غالب گرداند، اگر چه مشرکان را خوش نیاید. در روی زمین هیچ خرابی باقی نماند، مگر این که آبادش کند و روح الله، عیسی بن مریم از آسمان نازل شده و بر او اقتدا کند و پشت سرش نماز بخواند.